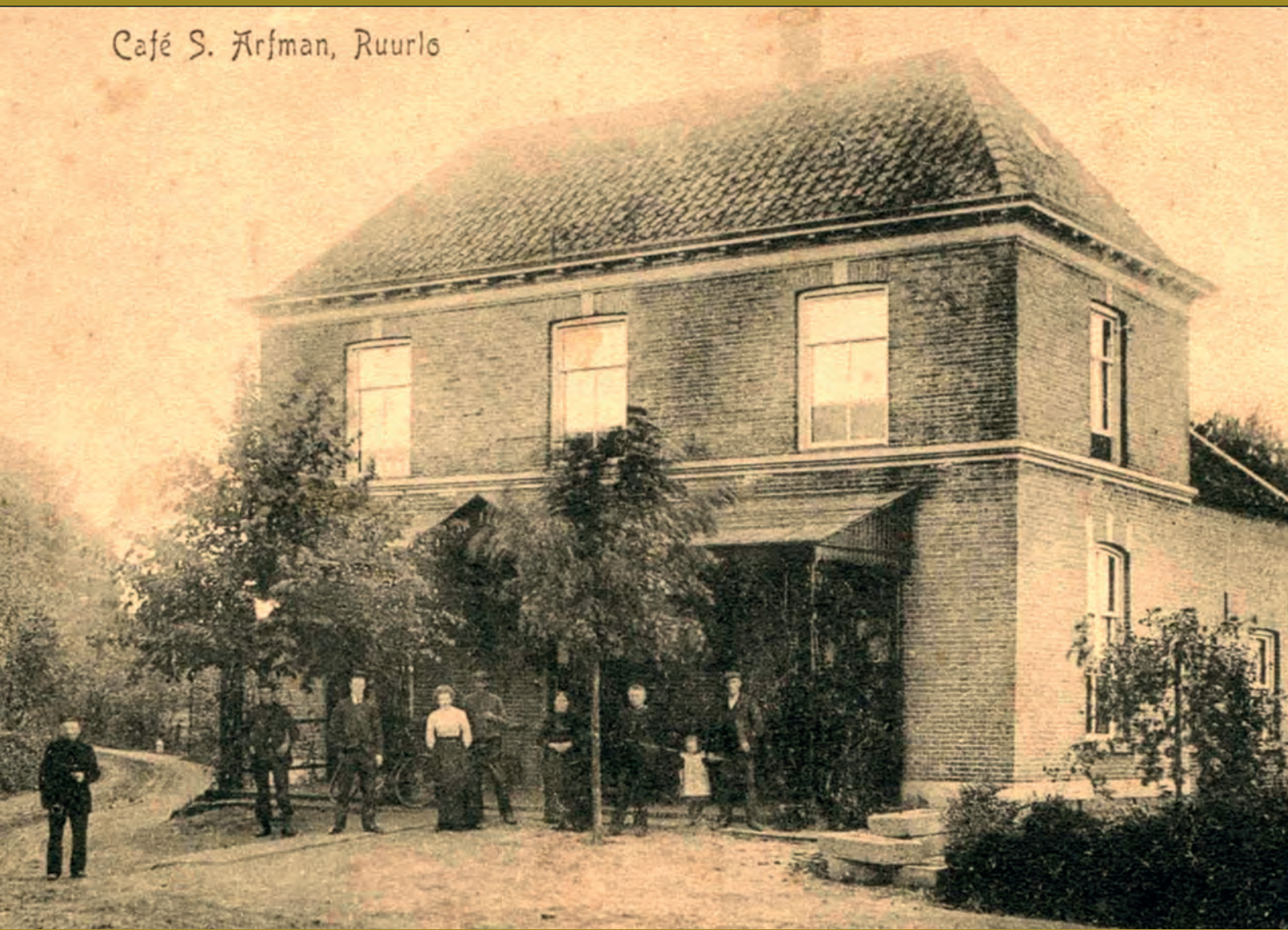

ONDER D'N KROEZEBOOM

Café S. Arfman, Ruurlo

Op blz. 12 een beschrijving van Ruurlo in de 'Gids voor de Berkelstreek' door H.W. Heuvel (1e druk 1916).
In deze gids wordt ook geadverteerd door Steven Arfman (1855-1918) van café Arfman, het latere hotel De Jaeger',
op de hoek van Stationsstraat-Spoorstraat.

Old Reurle

De 'Historische Vereniging Old Reurle' is opgericht op 15 februari 1984. Zij stelt zich onder andere ten doel de beoefening van historie en volkskunde, in het bijzonder van de voormalige gemeente Ruurlo.

Inschrijfnummer KvK: 40103401

Contact

Postbus 61, 7260 AB Ruurlo

www.oldreurle.nl

info@oldreurle.nl

Bankrekening

Rabobank Noord- en Oost-Achterhoek NL48 RABO 0356 7229 96

t.n.v. Historische Vereniging Old Reurle

Archief

Het archief, gevestigd in de openbare bibliotheek aan de Dorpsstraat in Ruurlo is geopend van 1 oktober tot 1 mei, elke 1e woensdagmiddag van de maand van 13.30 - 16.30 uur en op afspraak.

Contributie

Persoonlijk lidmaatschap: € 16,- per jaar. € 25,- voor (echt)paren.

Bij toezending per post € 15,50 extra voor portokosten.

Onder d'n Kroezeboom

Dit kwartaalblad wordt toegezonden aan alle leden.

Het is ingeschreven onder het nummer ISSN0929-919X

Losse nummers verkrijgbaar voor € 3,75

Kopij

Bijdragen kunnen worden gezonden aan de redactie, zie colofon.

Overname van artikelen, of delen ervan, is alleen toegestaan met schriftelijke toestemming van de auteurs, dan wel de redactie van 'Onder d'n Kroezeboom'.

INHOUDSOPGAVE

<i>Van de redactie</i>	2
<i>Van de bestuurstafel</i>	3
<i>Werkgroep Landbouwwerktuigen</i> Het wordt een kale boel in de kas.	4
<i>Wie zijn dit ook al weer?</i> Wie herkent kinderen uit deze schoolklas?	5
<i>Willem baron van Heeckeren</i> Niet alleen bekend als politicus maar ook een pionier in de Nederlandse fotografie.	6
<i>Familie de Vente (9f)</i> Hoe gaat het verder met Erick de Vente nadat hij in hechtenis is genomen omdat hij zijn schulden niet aflost?	9
<i>Ruurlo in een oude gids</i> Een beschrijving van Ruurlo door Hendrik Willem Heuvel in 'Gids voor de Berkelstreek'.	12
<i>'t Olde Wief</i> Een Reurlse parodie op de ballade 'Erlkönig' van de dichter Goethe.	17
<i>Drukte onder d'n Kroezeboom</i> Verzorging en onderhoud van de Kroezeboom.	19
<i>Eureka! (3)</i> Hoe witlof kan zorgen veur 'n eureka-geveul.	20
<i>Vanuut 't Ecal (7)</i> Kolde veute.	21
<i>Sponsoren</i>	22
<i>Colofon</i>	24

VAN DE REDACTIE

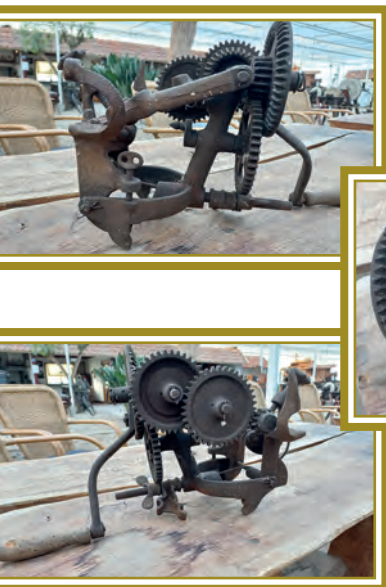
Over de inhoud

Willem Elschot heeft ons vanaf 2018 uitgebreid verhaald over de familie de Vente, te beginnen bij de vroegste vermeldingen in de archieven in 1382. Zijn verhalenreeks, waar veel archiefonderzoek voor nodig was, wordt in dit nummer afgesloten. Willem, bedankt voor deze mooie artikelenreeks voor ons kwartaalblad.

We nemen ook afscheid van Marije Stomps die in 2022/2023 de rubriek 'Vanuit 't ECAL' verzorgde, als streektaalfunctionaris van het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL), en ons het belang liet zien van de streektaal. Dank hiervoor. We zijn blij dat Ellen ten Brink, medewerker van het ECAL en redactielid van het blad 'Oer' (Cultuurhistorisch Tijdschrift voor Achterhoek en Liemers), bereid is vanaf december een rubriek vanuit het ECAL voor ons blad te verzorgen.

Reacties van lezers

In het vorige nummer plaatsten we bijgaande foto's met de vraag of er een lezer iets kon zeggen over de functie van dit voor ons onbekende stuk gereedschap in onze tentoonstellingsruimte bij Cactus Oase. We kregen de volgende reactie van dhr. A.J. Postma: "Waarschijnlijk is dit het object dat ik een aantal jaren geleden aan Old Reurle heb gegeven. Mijn dochter vond het op een rommelmarkt. Volgens mij is het een verplaatsbare slijpmachine die op een werkbank of misschien op een wagen kan worden vastgeklemd. De slijpsteen zat op de stang op middelste foto en kon in sneldraaiende beweging worden gebracht".

Uit een reactie van Regine van Groningen, dochter van Duco van Groningen:

"Afgelopen weekend hebben we De Kroezeboom in goede orde ontvangen. Dank voor deze mooie editie! Het is een bijzonder blad geworden voor ons, met de prachtige foto van onderwijzers van de Dorpsschool op de voorkant, en naast het artikel van mijn vader ook nog de klassenfoto op Schiphol met mijn oom Fre. [...] Mede namens mijn vader enorm bedankt voor de medewerking op alle momenten!"

Correctie

In het in de vorige Kroezeboom afgedrukte Gelders Volkslied 'Ons Gelderland' is een fout gelopen. "Waar kastelen statig **prijzen**", moet zijn "Waar kastelen statig **rijzen**". Dit staat op internet ook vaak verkeerd.

Aanleveren kopij

De **uiterste datum** voor het aanleveren van kopij voor het volgende nummer is **1 november**. Na deze datum overlegt de redactie over de inhoud van het nieuwe nummer. Als er teveel kopij is kunnen artikelen worden doorgeschoven naar het volgende nummer. Als iemand een tekst instuurt die naar het oordeel van de redactie niet geschikt is om te plaatsen, dan wordt de betreffende schrijver daarvan op de hoogte gesteld. Kleine tekstuele aanpassingen en spellingcorrecties worden zonder overleg door de redactie uitgevoerd. Noodzakelijke aanpassingen die de inhoud van het verhaal raken worden met de schrijver besproken. De tekst dient in Word aangeleverd te worden. Eén pagina in ons blad is ongeveer 700 woorden, afbeeldingen niet meegerekend. De foto's of afbeeldingen graag gescheiden van de tekst aanleveren. Om goed afgedrukt te kunnen worden moet de grootte van een foto minimaal 1 à 2 MB zijn. Alles kan worden gemaild naar meerbeekherman@gmail.com.

Tot slot

Mensen die mee willen helpen om in ons kwartaalblad interessante en gevarieerde artikelen geplaatst te krijgen meld je bij ons! Het kan zijn dat je het leuk vindt om zelf iets te schrijven, of wellicht heb je een goed idee voor een artikel. Meedoen en meedenken wordt door ons op prijs gesteld.

Herman Meerbeek.

Beste lezers,

Het is alweer bijna septemberfeest of al geweest als jullie dit lezen. Voor alle lezers die er wel of niet op uit zijn gegaan voor langere of korte periode of een dagtocht hopen we dat iedereen het naar zijn zin heeft gehad.

Tijdens de "Open Monumentendag" op 9 en 10 september zijn wij aanwezig in de dorpskerk met een fotoserie Terug in de tijd, dit in samenwerking met de dorpskerk en de Molenstichting.

De reis naar Emsflower in Duitsland is op 11 oktober. Of deze doorgaat is op het moment dat ik dit schrijf nog niet zeker. Er zijn nog niet veel reacties ontvangen. Regelmatig is in Onder de Kroezeboom melding gemaakt over onze tentoonstellingsruimte. Ik kan melden dat de meeste huishoudelijke spullen, schoolattributen, landbouwwerktuigen en andere spullen inmiddels uit de tentoonstellingsruimte zijn gehaald. Dick Nijenhuis als coördinator schrijft hier een stuk over. Namens het bestuur willen wij de kasploeg bedanken die sinds de opening en daarna de opbouw gedaan hebben en elke dinsdag van de maand aanwezig waren voor schoonmaak en andere werkzaamheden. Het doet nu extra pijn voor deze vrijwilligers om het te ontruimen. Als binnen een maand de resterende landbouwwerktuigen nog niet weg zijn zal Jong Gelre de afvoer overnemen.

Vanaf de eerste woensdag van oktober zijn wij weer werkzaam in het archief van 09.30 tot 12 uur en elke eerste woensdag van de maand van 13.30 tot 16.30 uur voor vragen en andere zaken.

Namens het bestuur, G. klein Bluemink

Documentaire "Bespiegelingen over de Achterhoek"

Woensdag 8 november 2023, om 20.00 uur in de Sprinkel, zal Fons Rouwhorst zijn documentaire "Bespiegelingen over de Achterhoek" voor ons verzorgen. In die documentaire stelt hij zich tot doel een zo breed mogelijk tijdsbeeld te maken over de Achterhoek. In tweemaal 40 minuten wordt een boeiende reis gemaakt met veel natuurschoon en elementen die de Achterhoek typeren.

In verband met de beschikbare ruimte verzoeken wij u als lid van Old Reurle, als u deze bijeenkomst wilt bijwonen, zich op te geven vóór 1 oktober a.s.

Opgeven kan bij het bestuurslid Jannie Schepers of via mail naar penningmeester@oldreurle.nl of een briefje in de bus op het adres Stationsstraat 10 te Ruurlo.

Met dank voor jullie moeite,

De organisatiecommissie.

In februari 2023 ging de documentaire 'De Bespiegelingen over de Achterhoek' in première. 4 avonden uitverkocht. Meer dan duizend bezoekers bezochten de documentaire. Voor de makers was dit de aanleiding om de documentaire op meerdere plaatsen te vertonen in de Achterhoek.

Het begon bij de maker van tientallen klankbeelden en films, Fons Rouwhorst uit Vorden. 'Wat zou het mooi zijn' om een documentaire te maken over de Achterhoek,' dacht hij. 'Want waar vind je zoveel landschapselementen, een prachtig en gaaf bewaarde historie met een mooi verhaal. Een Achterhoek met een boeiend verleden. Met een natuur waar de kievit en de ree zich nog thuis voelen. Als je dat alles in beelden vastlegt dan komt de Achterhoek tot leven en ga je streek nog meer waarderen,' dacht Fons.

In 2019 begon Fons te schrijven aan het script voor de documentaire. Tussen eind 2019 en eind 2022 werden de opnames gemaakt en de beelden gemonteerd. Muzikanten uit de Achterhoek werden gezocht en muziekkeuzes bepaald. Altijd in het bijzijn van zijn vrouw Ineke Heinen die een groot aandeel heeft gehad in de regie en de eindmontage. En Theo Heuvelink uit Zutphen die tekst redigeerde, advies gaf en het hele proces enthousiast en betrokken ondersteunde. Wanneer je door de lens van de camera kijkt zie je pas hoe mooi de Achterhoek werkelijk is. Daar hoort een verhaal bij !

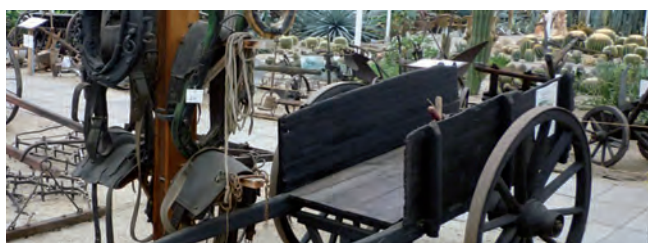
Een verhaal van het verleden, heden en toekomst van de Achterhoek. We kijken in de spiegel terug naar

hoe het begon, naar de elementen die de Achterhoek typeren en vooruit naar de mogelijke veranderingen. Vandaar de titel van de documentaire: 'Bespiegelingen over de Achterhoek'.

In 2 keer 45 minuten wordt op een afwisselende manier de Achterhoek neergezet. Met veel aandacht voor landschap, de flora en fauna en afgewisseld met interviews met veel mensen, die vertellen over hun beleving en gedachten.

Fantastische medewerking van zovelen heeft er voor gezorgd dat u nu het eindresultaat kunt bekijken. Door het op deze wijze vast te leggen hopen we dat de kijker nog meer waardering krijgt voor de kwetsbare schoonheid van de natuur in de Achterhoek.

WERKGROEP LANDBOUWWERKTUIGEN

Van de kasploeg

De ontruiming van de tentoonstellingsruimte bij de Cactus Oase vordert gestaag.

De **botervormmachine** is naar het Zuivelmuseum in Wapenveld gegaan.

Alle **naaimachines**, zowel de hand- als trapmachines zijn geschonken aan een goed doel.

T.w. Stichting Gered Gereedschap. Dit is een vrijwilligersorganisatie die gereedschap verzamelt, herstelt en op aanvraag verzendt naar technische scholen en startende ondernemers in ontwikkelingslanden.

De **overige kleine spullen** uit het klaslokaal en de boerderij zijn in opslag bij enkele bestuursleden van Old Reurle.

De dakpannen en de estrikken zijn verkocht. De boerenwagens en de stortkar staan nu bij de Magnolia Ranch in Hengelo (Gld).

Verder wordt het in de kas een kale boel. Zie bijgaande foto's.

Dik Nijenhuis.

Foto's: Dik Nijenhuis

WIE ZIJN DIT OOK AL WEER.....?

Zoals u weet beschikt onze vereniging over een uitgebreid documentatie- en fotoarchief. Dit archief zou je het geheugen van Ruurlo kunnen noemen.

Maar dit geheugen vertoont hiaten met name bij het fotoarchief. In het archief zijn foto's waarvan de herkomst niet bekend is en/of wie de personen zijn die op de foto staan.

Deze foto halen we uit het archief en plaatsen deze in "Onder de Kroezeboom" en doen zo een beroep op uw geheugen. Graag uw reacties naar gekeflorijn@gmail.com

Uit het archief (3)

Deze keer een schoolfoto.

Waar en wanneer is deze schoolklas op de foto gezet met hun juf? Kent u nog namen?

Uit het archief (2)

De foto van de vorige keer van de Ruurlose Accordeon Club heeft de volgende reactie opgeleverd:

1.....Kranenbarg (postbode), 6 Wim Dolfijn, 7 Bluemink, 8 Steffie Wiegerinck, 9 Bertus Stegeman, 10 Gerda de Jong.

Wie kent er nog meer accordeonisten of weet meer over de geschiedenis van de accordeonvereniging?

WILLEM BARON VAN HEECKEREN; DE RUURLOSE FOTOPIONIER

Willem baron van Heeckeren, telg uit de adellijke familie die al vanaf de Middeleeuwen het Kasteel Ruurlo bewoonde, stond aan de wieg van de Nederlandse fotografie. In 1842 maakte hij als eerste in ons land een foto waarbij hij gebruik maakte van een door de Fransman Daguerre uitgevonden fotografische techniek. De afbeelding betrof een zogenoemd daguerrotype van zijn huisknecht Reint Berenschot. Deze fotoprimeur is bewaard gebleven in het Gelders Archief in Arnhem.

Carol Jan Klok

Tijdens een bezoek aan zijn broer in Parijs, in mei 1842, raakte Willem baron van Heeckeren enthousiast over het maken van 'lichtbeelden' volgens de methode van de daguerreotypie. Dit na kennismaking met een plaatselijke beoefenaar van het fotografische procedé dat in 1837 door Louis Daguerre was ontwikkeld. Eerder, in 1826, was Joseph Niépce in Frankrijk de uitvinder van de fotografie. Deze maakte echter gebruik van een minder geavanceerde techniek dan Daguerre.

Een daguerreotypetoestel zoals baron van Heeckeren gebruikte.
Bron: invaluable.com

Een daguerreotype kwam tot stand op een gepolijst koperplaatje van circa 15x 21 cm dat bedekt was met een dun laagje zilver. Door de inwerking van jodiumdampen werd het zilver lichtgevoelig gemaakt. Na belichting gedurende een halve tot één minuut door een lens in een houten camera liet het zilverlaagje boven een dampend (en giftig!) kwikbad de genomen foto zichtbaar worden. Om beschadiging van de gemaakte afbeelding te voorkomen werd deze achter glas gezet, luchtdicht verzegeld en in een etui bewaard.

Wie was Willem baron van Heeckeren?

Willem baron van Heeckeren, heer van Kell, Ruurlo

en Bingerden (1815-1914) werd geboren op Kasteel Ruurlo in een vermogend oud-adellijk geslacht. Zijn vader was gouverneur van Gelderland, vergelijkbaar met de tegenwoordige functie van commissaris van de Koning. Willem studeerde rechten aan de universiteit van Utrecht en promoveerde daar in 1839 cum laude. Na zijn studie werd hij door zijn vader benoemd tot adjunct-commies der tweede klasse bij de provincie Gelderland. In die functie assisteerde de jonge jurist zijn vader tijdens inspectietochten in de provincie en bij vergaderingen.

Willem baron van Heeckeren met zijn onderscheidingen, 1898, onbekende fotograaf.

In 1843 huwde Willem baron van Heeckeren met Sophia Johanna Justine barones Taets van Amerongen. Muziek liefhebster freule Sophia was begin 1861 de naamgeefster en beschermvrouwe van de huidige Koninklijke Muziekvereniging Sophia's Lust in Ruurlo. Na het huwelijk vestigde het echtpaar Van Heeckeren zich op het landgoed Bingerden in de toenmalige gemeente Angerlo. Dit goed behoorde net als huis Ruurlo tot het grootgrondbezit van de familie. Op Bingerden kreeg het echtpaar zes kinderen waarvan het zoontje Johan Maurits al na een jaar overleed. Van 1845 tot 1860 was Van Heeckeren burgemeester van Angerlo. Daarna keerde het gezin terug naar Huis Ruurlo en werd Van Heeckeren lid van Gedeputeerde Staten van Gelderland. In die functie beijverde hij zich voor de aanleg van spoorwegen in Gelderland. In april 1861 overleed Van Heeckerens echtgenote Sophia. De baron hertrouwde zeven jaar later met de twintig jaar jongere Albertina Maria gravin van Limburg Stirum, dochter van de toenmalige Gelderse gouverneur. Met haar kreeg hij nog twee kinderen waarvan ook een zoontje vroeg overleed.

Belangrijke functies in Den Haag

Al vanaf 1840 - hij was nog maar 25 jaar oud - was baron van Heeckeren kamerheer in buitengewone dienst van achtereenvolgens koning Willem I, Willem II, Willem III en koningin-regentes Emma. Nadat hij begin 1868 in Den Haag werd benoemd tot directeur van het Kabinet van de Koning vestigde Van Heeckeren zich daar aan de Lange Voorhout 32. Zeven jaar later volgde zijn aanstelling tot minister van Buitenlandse Zaken in het kabinet Kappeyne van de Copella. In die functie was Van Heeckeren tevens adviseur van de nogal excentrieke koning Willem III, betreffende vertrouwelijke familiezaken. Zo voorkwam de minister in 1877 dat de koning onmiddellijk na de dood van zijn echtgenote koningin Sophia een huwelijk aanging met de 32 jaar jongere Franse operazangers Emilie Ambre. Wanneer Van Heeckeren niet resoluut had ingegrepen had ons koningshuis er tegenwoordig geheel anders uitgezien.

Toen in 1879 het kabinet Kappeyne viel, keerde Van Heeckeren terug naar de Achterhoek. Hij was nog gedurende twee jaar lid van de Tweede Kamer. Ook vervulde hij vele jaren de functie van commissaris van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij. In februari 1914 stierf Willem baron van Heeckeren op bijna 99-jarige leeftijd op huis Ruurlo. Tijdens zijn leven waren hem meerdere onderscheidingen ten deel gevallen, waaronder die van commandeur in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

Eerste Nederlandse daguerreotype

Vrijwel zeker kocht Van Heeckeren na zijn bezoek

aan Parijs een fototoestel met toebehoren voor f 150,- (nu ongeveer € 1500,-) bij de Arnhemse boekhandelaar W.J. Kruyt. Kruyt was de eerste in Nederland die handel dreef in door de Parijse firma Giroux geleverde daguerreotypes.

Reint Berenschot, door Van Heeckeren op het eerste Nederlandse daguerreotype vastgelegd, 29 augustus 1842.

Op maandag 29 augustus 1842 vroeg Van Heeckeren zijn 85-jarige huisknecht Reint Berenschot te poseren voor een van de deuren van het koetshuis van kasteel Ruurlo. Om gedurende een minuut lang niet te bewegen steunde 'oude Reint' met zijn rechterhand op de leuning van een stoel. Kennelijk was hij daarvoor aan het vegen, gezien een tegen de deur staande bezem. De opname van Berenschot heeft de tijd overleefd en bevindt zich thans in het Gelders Archief in Arnhem. Het kleinnood draagt de eer het eerste door een Nederlander gemaakte daguerreotype te zijn.

De datum waarop de foto werd genomen staat genoteerd in een van Van Heeckerens bewaarde gebleven zakagenda's. Reint Berenschot (1756-1845) was geboren en getogen in Ruurlo en stierf daar ook. Hij was gehuwd met Jantje Hagen uit Loenen op de Veluwe met wie hij acht kinderen kreeg. Hoelang Berenschot werkzaam was op huis Ruurlo is niet bekend.

Van Heeckerens eerste echtgenote Sophia, daguerreotype gemaakt door haar man in de jaren 1840. Om een minuut niet te knippen met de ogen hield zij deze dicht.

Moeder Sophia met haar beide oudste kinderen, links Willem en rechts

Justine, 12 september 1850, op het landgoed Bingerden.

In de jaren veertig van de negentiende eeuw maakte Van Heeckeren ook daguerreotypen van zijn vrouw en kinderen. In 1852 fotografeerde hij een tweetal stadsgezichten in Arnhem. Of hij daarna bleef fotograferen is niet bekend. Zijn fototoestellen werden samen met vrijwel de gehele inboedel van huis Ruurlo vernield door de Duitse SS. Deze had het kasteel in september 1944 bezet.

De door Van Heeckeren gemaakte daguerreotypen bevinden zich momenteel in het Gelders Archief in Arnhem. Zij maken daar deel uit van een groot aantal foto's en tekeningen uit de collectie van Huis Ruurlo, te zien op de site: geldersarchief.nl

Literatuur:

J. Coppens, 'De Daguerreotypen van Willem baron van Heeckeren', ca 1840- ca 1860', Bijdragen en Mededelingen Gelre, Vereeniging tot beoefening van Geldersche Geschiedenis, Oudheidkunde en Recht, deel LXIX (1976/1977), Arnhem, 1978.

F.H. Kok, Kasteel Ruurlo, 1987, Ruurlo.

Dik van der Meulen, Koning Willem III 1817-1890, 2013, Amsterdam.

Internet:

delpher.nl | dezutphense.nl | ecal.nu | geldersarchief.nl
| genealogieonline.nl | resources.huygens.knaw.nl |
nl.wikipedia.org

Tenzij anders vermeld zijn de afbeeldingen bij dit artikel afkomstig uit de Collectie Huis Ruurlo in het Gelders Archief te Arnhem.

DE FAMILIE DE VENTE (9F)

In het voorgaande deel heeft u kunnen lezen dat Erick de Vente te Zutphen begin 1678 in hechtenis is genomen door justitie, omdat hij zich in de nesten had gewerkt met geldleningen waarvan hij de rente niet meer kon betalen. Hij stapelde schuld op schuld en ik vermoed dat zijn zwagers te Zutphen, Jan van Stijl en Jan te Winckel, van wie hij ook geld geleend had, er schoon genoeg van hadden dat ze geen cent rente ontvingen. Zij schakelden het gerecht te Zutphen in dat ook de klachten van alle andere schuldeisers van Erick de Vente al had behandeld. Men wist natuurlijk precies waar Erick zich tijdens zijn uitstapjes in Zutphen bevond waardoor hij gemakkelijk kon worden ingerekend. Voor zijn in vrijheidstelling moest de familie in Ruurlo aan cipier Herman Kappers een borgsom betalen van 650 Carolische gulden. En dat willen ze, want de schande is al groot genoeg.

Willem Elschoot

Grietjen ter Mars, weduwe van Willem Wesselinck en moeder van Anneke Wesselinck, de vrouw van Erick, neemt op 26 april 1678 het voortouw. Ze weet Jan van Stijl en Jan te Winckel zover te krijgen dat zij die 650 Carolische guldens willen voorschieten op voorwaarde dat de familie in Ruurlo voldoende goederen in onderpand stelt waarop zij kunnen terugvallen. Zelf stelt Grietjen de Paaldermate bij de Koekoek als hypotheek voor de afhandeling van de geldzaken en Derick te Winkel, getrouwd met Baete, een zus van Erick de Vente, wordt haar volmacht om de zaak in Zutphen voor het gerecht te regelen. Bovendien krijgt ze Jan te Elschoot x Berentien Willems van Delden en Berent te Elschoot x Derrissen Wesselinck ook zover dat ze borg willen staan. Allen beloven het in drie termijnen terug te betalen: na tien weken 90 gulden, zes weken na Sint Michael 100 daler à 30 stuiver 't stuk en de resterende 385 gulden op kerstdag dit jaar 1678. Zij stellen bij het niet nakomen daarvan hun gereede en ongereede goederen tot onderpand.

Jan van Stijl en Jan te Winckel weten goed wat ze doen: al degenen die voor hen borg willen staan hebben land in hun bezit. Bij niet-betaling kunnen ze daar de vruchten van plukken. Want zoals we al vaker hebben gezien: niemand heeft geld. Dat blijkt al op 20 juli van dat jaar, de 90 gulden zijn natuurlijk niet overhandigd. Ze krijgen nog acht dagen de tijd. Omdat er vermoedelijk niet betaald wordt, schakelen de beide Jannen op 9 augustus de rechter van Ruurlo, Gerhard Hoetinck, in die gerechtelijk enkele goederen in beslag moet gaan nemen. En omdat zo iets ook niet altijd meteen wordt uitgevoerd, benoemen ze advocaat Herman van Hummel tot volmacht voor hun zaak.

Op 16 december krijgen al de schuldenaren bericht dat er panden van hun erf zullen worden opgehaald, omdat noch de eerste 90 gulden, noch de 100 daler zijn afgelost. Ze beloven te overleggen, maar op 1 januari 1679 is er nog steeds niets gebeurd en dan schakelen de schuldeisers opnieuw de rechter van Ruurlo in om waardevolle spullen op te halen. Anderhalf jaar vernemen we niets meer hierover, tot het in juli 1680

opnieuw raak is met niet betalen door de borgstaanders Derick te Winckel en Berent te Elschoot.

U zult zich afvragen waarom de familieleden Erick de Vente niet zelf voor de klus laten opdraaien. Die had echter geen stuiver te besteden. Hij was nog niet vrij of Johan Poelhuis wil als ontvanger van de verpondingsgelden beslag laten leggen op al het koren van de Vente en de Woestemate en het Wissinckmaatje vanwege 600 Carolische gulden achterstandige verpondingen met de rente daarover. Hij geeft op 29 juni 1678 de richter van Ruurlo opdracht dat deze de bouwlieden gebiedt het zaad op een onpartijdige plaats in verzekering te brengen. Maar de bouwlieden nemen dat bevel niet aan, omdat ze hun broodheer niet willen afvallen.

Op 10 april 1679 krijgt Erick te horen dat burgemeester Laurens Tuckinck toestemming krijgt tot reële immissie in de goederen van de Vente. Dat zijn zijn huis, het brouwhuis en de hof binnen Ruurlo, het overschot van de vrije Haegenbekercamp, de Woestemathe, het Veldermatien, het Wissincksmatien en het 1/8 van de Kleine Haer. Deze burgemeester was gehuwd met een dochter van de overleden Hendrik Mentinck van wie Erick in 1661 1000 Carolische gulden had geleend, waarvan er nog steeds 650 Carolische gulden met de rente niet waren afgelost. De reële immissie geeft Tuckinck het recht de deuren te sluiten, het hael te schorten en het houthakken, graven, poten en planten te verbieden, tot Erick met een beter recht gesloten zal zijn. Dit laatste betekent: als er niet eerst door een rechter een positief oordeel over hem geveld is. De dag van de verkoping is vastgesteld op 13 mei 1679. Bovendien krijgt de pachter van de voornoemde maten te horen dat hij de pachten en vruchten alleen aan de burgemeester mag uitbetalen. Als Erick het dus voor 13 mei niet voor elkaar krijgt om de rechter een ander oordeel te laten vellen, wordt er zoveel van zijn bezit openbaar verkocht dat het die 650 Carolische gulden opbrengt plus de rente daarover.

En dan is daar ook nog de familie van de overleden lakenkoopman Jan Coelman als schuldeiser. Erick de Vente schijnt in 1676 van hem 3100 Carolische gulden geleend te hebben en nu willen zijn vrouw Helena Steenhouwer en hun zoon Hendrik Coelman toch wel de rente betaald zien over dat bedrag, want er is al drie jaar niet betaald! Op 28 mei 1680 krijgt Erick hiervan gerechtelijk bericht. Ook Laurens Tuckinck wordt hiervan in kennis gesteld, want die blijkt intussen in het bezit gekomen van een deel van de Vente namelijk de katerstede 397de Woestemate en het Veldermatien, omdat Erick hem niet kon betalen. Tuckinck voelt zich bedreigd en zegt eerst dat Coelman niets van hem te eisen heeft, maar omdat hij weet dat bij de geldlening die Coelman in 1676 had afgesloten alle goederen van De Vente daar nog onder hoorden, besluit hij Jan te Winckel aan te spreken op eventueel verlies van goederen.

Deze Jan te Winckel stond immers borg voor de afbetaling van Ericks schuld, maar Jan laat Tuckinck op 29 mei 1680 al weten dat deze geen recht heeft om hem op deze manier aan te pakken.

De familie Coelman blijft proces voeren en op 12 december 1680 is het zover dat deze het voor elkaar krijgt dat bij niet-betaling het goed te Vente op woensdag 26 januari 1681 openbaar verkocht zal worden op het Wijnhuis te Zutphen.

By manquement van anders wort
 1 voorst gadt by den herwinckel
 voort tot conservatie van syn
 Capitaal ad drie duysent den goudert
 als voor 1 pond by 1 fter
 zelft verwonnen in pss
 3090
 Hooget 2
 Ende al goud en voor
 3900

En zo gebeurt het: de familie Coelman komt voor 3900 Carolische gulden in het bezit van het goed Te Vente, ondanks de bezwaren van de andere schuldeisers.

Erick krijgt van de ambtsbode op 14 april 1681 te horen dat hij binnen veertien dagen zijn huis moet

verlaten, zo niet dan zal hij er gerechtelijk worden uit gezet. Erick geeft als enig commentaar dat hij “onder den blauwen hemel niet liggen” kon. Op 20 juli krijgt de richter van Ruurlo, Hermanus Martens, van de weduwe Coelman opdracht om Erick binnen twee dagen uit zijn goed te ontzetten. Op 5 september is dat nog niet gebeurd en daarna vernemen we in dit protocol niets meer over uitzetting. Er gebeurt iets interessants.

Op 20 september 1682 verkoopt de weduwe Coelman het goed te Vente aan Enno Matthias ten Broecke, burgemeester van Zutphen en heer tot de Wiersse. Vele jaren later, in november 1702, willen twee kinderen van Erick, Willem en Aeltjen te Vente, weten hoe die verkoop precies verlopen is. Ze laten hun ouders door de richter van Ruurlo Gosuinus Altetus daarover ondervragen. Daarover later meer. Het is hier de plek om iets over de kinderen van Erick en Anneken te vertellen. Ik heb ze samengesteld uit verschillende bronnen.

Lubbert, geb. circa 1658, trouwt op 9 augustus 1681 met Janna te Rijkenberg

Willem, geb. circa 1660

Willemijn, geb. circa 1662

Aeltjen, geb. 1665

Elsken, geb. 1667 overl. vóór 17 jun. 1703

Eefken, gedoopt 18 dec. 1670

De volgorde van de kinderen en hun vermoedelijke geboortjaar zijn een gok. Doopgegevens zijn pas vanaf 1670 in Ruurlo bewaard gebleven en in de archieven uit die tijd worden mannen altijd eerder genoemd dan vrouwen.

inwonder hebbe ich Rigster
 bovengtt. desen ijgenban-
 digt geteekent, ende mijn
 zegell op set spationm
 deses gedrukt, Datum
 den 5. Novemb: 1702.
 G. Altetus.
 1702

Uit de interrogatie blijkt dat Enno zoveel penningen in handen heeft gesteld van Erick en zijn vrouw Anneken dat ze daarmee hun erf en goed konden terugkopen. Verder zou hij zich niet met het verwin van De Vente bemoeien, als ze de jaarlijkse rente maar betaalden. Er is geen afspraak gemaakt over de terugbetaling van het kapitaal en hij hoefde niet in het bezit van het goed te Vente te komen: "ik heb landt en sant genoeg". Zou het goed meer opbrengen dan de rente dan mochten zij daarvan profiteren. Later blijkt dat het verstrekte kapitaal 4920 Carolische gulden was en de jaarlijkse rente ongeveer 250 Carolische gulden.

Zo kon Erick met vrouw en kinderen op de Vente blijven wonen, maar dat hebben ze niet gedaan. Uit het verpondingsregister van Ruurlo anno 1699 blijkt dat hij in het dorp woont in een dubbel huis met een hof, waarvan de andere helft bewoont wordt door Jan Muller. Zij huren het respectievelijk van Aalbert Muller en Adam Aberson. Of hij daar ook zijn brouwketel naar toe gesleept heeft, is niet bekend. Zijn zoon Willem is later wel tapper van de gebrande wateren. Verwonderlijk hoeft dit niet te zijn, want zijn moeder was een dochter van kastelein Willem Wesselinck. Zoon Willem de Vente wordt in het verpondingsregister van 1812 van Ruurlo samen met zijn vader Erick genoemd als bewoner van ditzelfde huis.

Op het goed Te Vente woont volgens dezelfde verpondingscohierien pachter en bouwman Hendrik op de Vente – geen familie - die alle boerenwerkzaamheden verricht. Hij moet ervoor zorgen dat het land zo veel opbrengt dat daarvan de pacht, de rente over het verschuldigde kapitaal, en het levensonderhoud van Erick en zijn gezin betaald kan worden. Ook is hij verantwoordelijk voor het onderhoud van het huis, de bijgebouwen en de hof. En hij moet er zelf van kunnen leven.

Uit een proces van 7 december 1712 tegen een Jan Ketel komen we nog het vervolg tegen van pogingen van de familie De Vente om het erf en goed Te Vente weer in bezit te krijgen. De nog levende kinderen van Erick, Willem, Willemijn en Aeltjen, hebben in 1703 al zoveel geld bij elkaar gespaard dat op 2 november van dat jaar de heer Verstege het bedrag van de koopsom ad 4920 Carolische gulden aan het gericht heeft overgeleverd.

De dochter van Enno Matthias ten Broecke, Maria Helena, wil dit echter niet aannemen, waarschijnlijk omdat ze liever elk jaar rente wil trekken. Dat blijft ze volhouden tot en met 1712. Vanwege het feit dat de familie De Vente de koopsom eind 1703 teruggestort heeft, weigeren De Ventes de rente over 1704 en 1705 te betalen, samen groot 500 Carolische gulden.

Omdat deze Jan Ketel zich in het verleden borg had gesteld voor de betaling van de jaarlijkse rente, doet Maria Helena hem een proces aan, daarin bijgestaan door haar echtgenoot Balthasar Valk, burgemeester van Zutphen. Dit proces duurt vele jaren en wordt ook beschreven in het Protocol van in – en uitleydingen, peindingen, pandkeringen enz. over de jaren 1701-1712. Het beslaat vele bladzijden, maar ik laat het rusten, want het wordt een lang juridisch gevecht dat pas in 1715 beslecht wordt. De De Ventes zullen niet op hun erf terugkeren. Echte boeren zijn ze vanaf Erick ook niet meer geweest.

En hiermee eindigt mijn zoektocht naar het verleden van de familie De Vente die zijn vroegste sporen achterliet in 1382. Ik heb bijna alleen de wederwaardigheden van de erfopvolger laten zien, waardoor de rest van de familie veelal uit zicht bleef. Ook daarover zijn verhalen te vertellen. Dat laat ik aan een ander over en ook hoe het Ericks nazaten is vergaan. Ik hoop dat mijn verhaal aanleiding geeft tot meer onderzoek naar het verleden van Ruurlo. Er is nog zoveel te vertellen!

Veel leesplezier en misschien tot een volgende keer.

RUURLO IN EEN OUDE GIDS

Jan Gotink heeft een oud boekje in zijn bezit waarvan de voorzijde ontbreekt. Het blijkt te gaan om een publicatie van de welbekende meester Hendrik Willem Heuvel, en wel om zijn 'Gids voor de Berkelstreek', waarvan de eerste druk in 1916 verscheen. Er staan beschrijvingen in van Borculo, Geesteren, Gelselaar, Haarlo, Neede, Eibergen, Rekken, Groenlo, de oude Barchemseweg en de Lebbenbrug, Beekvliet, Barchem, de Lochemsche bergen, de Cloese, Nettelhorst, Lochem, Ampsen, Groot en Klein Dochteren, Laren, Verwolde, Oolde, Harfsen, Almen, Dorth, Gorsel, Hassink en Epse, Eefde, Warnsveld, Zutphen, Vorden, Vordens omstreken, en ten slotte nog Ruurlo en omgeving. Het is interessant om te lezen hoe Ruurlo er ruim honderd jaar geleden uitzag. We geven hier de letterlijke beschrijving weer. We plaatsen ook de foto's met de bijschriften zoals ze in de gids staan.

Ruurlo

Wanneer men met den trein van Zutphen komt en Ruurlo nadert, ziet men al wat het belooft: die trotsche bosschen over groene weiden en straks het deftig kasteel aan uw rechterzij, terwijl aan den linkerkant twee torentjes boven huizen en bosschen uitsteken, waar het dorp is. Roderlo was de oude naam, wat beteekent een plaats, waar 't bosch gerooid is. Toch is er nog genoeg bosch gebleven of liever, weer geplant en opgegroeid, sinds de oudste nederzetting dien naam gaf. Een koele eikenlaan met dubbele boomenrijen brengt ons in 5 minuten in het dorp. Ook is er van 't station af een aardige binnenweg, die uitkomt bij de R. Kath. Kerk met het kerkhof erbij.

Aan den ingang van 't dorp ligt het nette, ruime hotel Avenarius met Dependance.

Dorpsstraat (Hotel Avenarius) Ruurlo.

Recht vooruit, schuin tegenover de R. Kath. Kerk, is een aardig plantsoentje met een kastanjeboom in 't midden. Daar is ook de mooie Herv. pastorie en er achter naar 't N.O. strekt zich de hoge dorpsesch, het Rikkeler, uit. De nette dorpsstraat volgend, komen we aan de Ned. Herv. Kerk, die uit de middeleeuwen dateert, maar in 1845 vernieuwd is.

Langs de Openb. School en de Roomboterfabriek zijn we weldra aan het einde van het dorp, waar de grintwegen naar Lochem en naar Borculo uiteen loopen. Aan den eersten weg ziet men eerst de Ned. Herv. Kapel (l) en de kazerne der marechaussée (r); aan den anderen weg vraagt eerst een zesstammige breedgekruinde eik – de 'Kroezeboom' – onze bewondering en iets verdere teekent het silhouet van den hoogen windmolen Agneta zich tegen den noorderhemel af. Weer een 5 minuten en we zijn bij de algem. Begraafplaats met den grafkelder van de familie van Heeckeren van Kell. 't Is een lommerrijk plekje, waar de brem overvloedig tiert.

Het kasteel Ruurlo en zijn bosschen.

Wat ligt het daar mooi, dat statige gebouw, zoo eenvoudig van lijn en kleur, achter het ruime voorplein met de breede gazons en de schoone groepen van rododendron en taxus. Hoe spiegelt het zich in de breede grachten. Heerlijke boomen staan als wachtters rondom.

Kasteel "Ruurlo"

Dat front – zegt men – is uit de 18de eeuw, de mooie achterzij met trapgevel uit de 17de eeuw, maar die zware hoektoren heugt zeker van veel vroeger tijd; men vond ergens boven de gracht een jaartal uit de 14de eeuw. Daar links is de oranjerie en achter 't huis een mooi park met karpervijver, enz. Aan de rechterzij is de watermolen, bestaande uit twee oude gebouwtjes, door een poort van klimop verbonden; op de brug staande, die er achter ligt, zien we de Ruurlosche beek (die later Vordensche heet) schuimend over den houten vloer naar beneden stroomen; het rad, dat ze eens draaide, is weg.

Het inwendige van 't kasteel munt uit door eenvoudige schoonheid; alle zalen en kamers zijn in ouden stijl gemeubileerd. Heerlijk is het uitzicht in de laan, die den straatweg naar Vorden overschaduwet; zelden ziet men een allee, zoo breed (ruim 20 M.), zoo lang en zoo fraai gewelfd. Het huis Ruurlo is zeer oud. Reeds in 1134 wordt een Bezelinus van Ritherlo genoemd. In 1420 kwam Roderlo door koop aan Jacob van Heeckeren, uit het Geldersche geslacht, dat vermaard is door zijn strijd met de Bronkhorsten. Sinds hebben er – een kort intermezzo (1686-1705) uitgezonderd – altijd van Heeckerens op Ruurlo gezeteld. Van 1465 af en 5 generaties achtereen waren Ruurlo en Nettelhorst onder één heer. In onzen oorlog tegen Spanje koos van Heeckeren dadelijk de partij van Oranje. Als landdrost der Graafschap, gedeputeerde der Staten-Generaal, gouverneur, minister, hebben de Van Heeckerens land en gewest gediend.

We wandelen de laan in. Aan de linkerzij, dicht langs den weg, stroomt de beek. Na een paar minuten gaans zien we daar den grintweg naar Hengelo afslaan; rechtsaf voert hier een pad naar de Meene, het beroemde bosch. Blijkens den naam was het eens een weide, naar ouden trant vol houtopslag, dat men heeft laten opgroeien. Zoo is dit heerlijke woud ontstaan, dat in zijn ongerepte wildheid doet denken aan de wouden der Germanen. Beuken en eiken met grillige stammen en woest afstekende takken; op één wortel stoelen soms tal van stammen (tot acht toe). Men vindt er een paar waterboomen, wier okselholte, zelfs in droge tijden, altijd water houdt; ook de vogels weten dit en komen er vaak drinken. Prachtige hulst – vaak metershoog – en fijne varens tieren in weelderigen overvloed op den boschbodem.

Ingang van de groote Meene, Ruurlo

Hoe heerlijk hier te dwalen op een mooien zomerdag in de goudgroene schemering, als het windje zacht ruischt in de toppen, als de wildzang vroolijk weerklinkt en de specht hamert diep in het woud. Eerst doorkruisen we de Groote Meene; dan voert een pad tusschen de weiden door ons naar de kleine Meene met een brug over de beek, die ginds onder de Witte Brug heen den straatweg passeerde en hier in de schaduw der hooge boomen voortglijdt.

Boschgezicht ("kleine Meene") Ruurlo

Weer verder is het Ravenbosch, een ernstig mastbosch met kaarsrechte dennen van wel 25 M. hoogte. Daarachter, over het lokaalspoor naar Doetinchem, is het fraai aangelegde Sophiapark. De grintweg naar Hengelo slaat even over de brug bij 't oude Muldershuis rechtsaf, terwijl de zandweg naar Zelhem rechtuit loopt door 't 'Windmolenveld', zoo genoemd omdat er vóór jaren Ruurlo's oude standerdmolen stond op een heuveltje, waarbij nog twee steenen palen liggen met het jaartal 1793. 't Is een eenzaam dennenland, doorsneden met donkere lanen, waar alles stemt tot mijmeren en droomen. Op golvende zandruggen verheft zich de jeneverbes of wakel in allerlei vormen; de jonge als torentjes, frischgroen, de vrouwelijke met groene of blauwe bessen; de oude, grauw en vervallen als ruïnes. Zoo komt men al gauw achter 't Muldershuis (links) aan een heuvelachtig terrein waar tus-

schen de wanstaltige dennen de zwarte wakels zich als woeste reuzen verheffen. Het lijkt een wilde rotspar-tij. Wie daar ronddoelt in grauwen wintermist, dien staren ze aan en fluisteren van verre voortijden, toen ze geschapen werden, lang vóór er loofboomen waren. En 's avonds in den zachten glans der maan is het als een tooverland, waar vreemde spookgestalten u doen huiveren.

Even voorbij 't Muldershuis, waar de zandweg begint, voert een dennenlaan rechtsaf naar den Doolhof, zoo'n achttiendeëeuwsche tuinversiering; een slingerend pad met tal van blinde zijgangen, alle door hagen gescheiden, brengt u eindelijk aan het doel: een rustbank op een pleintje.

In de omstreken van Ruurlo.

Niet zoo grootsch, maar vriendelijk mooi is het in Ruurlo's omstreken. De grintweg naar Hengelo gaat voort door een eenzaam land met veel dennenbosch en heide. Nergens weet ik zooveel Gaspeldoorn (*Ulex europaeus*) als langs de berm van dezen weg. Voor ons uit verrijzen de bosschen van Zelle, een oud, lief gelegen kasteel in landelijke omgeving, bewoond door Jhr. Bosch van Drakenstein. Hooge sparren staan bij het huis en terzij langs de gracht zware ahornen en eiken. We zijn hier op Hengelo's gebied.

Door den Winkelerhoek achter het kasteel Ruurlo gaat de weg naar de Heurne, waar groote eenzame veldhoeven liggen aan den rand der onafzienbare heivelden en zandverstuivingen, die zich van hier tot Zelhem en Halle uitstrekken. Een Noorsche dame, die wel eens in Halle logeerde, zei, dat het haar hier zoo aan Scandinavië herinnerde. Drie wegen voeren over de heide: de eerste, dien we kennen, door 't Windmolenveld en verder nabij de spoorbaan op Zelhem; een tweede langs de Veengoot op de Maandag met mooie gezichten op de bosschen bij Varsel ver weg; de derde langs de herberg 't Haantje op de Tolhutte.

Uit het dorp langs Hotel Avenarius gaat de weg naar de Wierse, terwijl de weg langs de boterfabriek door het Gotinkveld naar de Wildenborch voert. Eenzaam door een immergroene dennenwereld, hier en daar golvend, droomt de grintweg naar Barchem.

Bij de eerste bocht rechts, zijn aardige laantjes van beuken, berken e.a. om de hofstede 't Rijkenbarg, in vroeger tijd een kasteel. Daar sleet de brave Wildrick, die in 1798 een der Vijf van het Uitvoerend Bewind der Bataafsche Republiek was, zijn laatste levensjaren. Langs den grintweg naar Borculo is het landschap vriendelijk; en wie de landwegen rechts of links in dwaalt, ontdekt allerlei verborgen schoonheden.

Het Ruurlosche Broek.

Ten O. en Z. van Ruurlo strekt zich het Broek uit, een wijde vlakte van wel 3000 H.A. De straatweg naar Groenlo, door eiken belommerd, doorsnijdt haar. Lage hooilanden, lange rijen van populieren en wilgen, een heiveld, een dennenbosch, eenzame boerenhuisjes, zoo is het landschap. Na een uur komt men, waar de Slinge hoogerop den Rijksweg als een lustige gezel begeleidt tot dicht bij Grol; dit snelvlietend zijstroompje van de Berkel daalt af van de hooge gronden bij Winterswijk; als Grevengracht loopt het naar 't N.W. en als Meibeeek meer naar 't W. (altijd ten N. van den straatweg), welke takken zich bij de Schötler nabij de spoorlijn Ruurlo – Borculo weer vereenigen. Bij mijlpaal 22 gaat een breede weg links af het Broek in naar de Meibeeek met mooie dreven en beemden langs haar oevers.

In deze buurt is de Kooijer, waar men eertijds wilde eenden ving en waar tot voor enkele jaren een Reigerbosch was; de oude eiken zagen wit van den mest der reigers, die hier gezellig in kolonies nestelden. Nu zijn de nesten meer verstrooid.

Weer verder in den omtrek der hofstede den Huikert zijn mooie bosschen van Jhr. de Kuiper; hier zijn de reeën nog verre van zeldzaam.

Slaat men bij het kasteel Ruurlo tegenover de tuinhanswoning den bazaltweg langs de buitengracht in, dan komt men voorbij de Openb. school van Winkelerhoek op den langen rechten weg dwars door 't Broek naar het Zieuwent en Lichtenvoorde. Men zegt, dat de boeren er rijk geworden zijn door 't kolenbranden. De bevolking, geheel Katholiek, heeft oude zeden trouw bewaard. Om er te komen, kan men ook met de Holl. Spoor gaan tot halte Beltrum – Zieuwent; dan heeft men nog een 3 kwartier wandelens, een eindweegs over den bekenden 'Bedelaarsdijk' op Lichtenvoorde, naar men zegt op last van Frederik Hendrik of een ander door vagebonden aangelegd. Dat Broek heeft zijn eigenaardige poëzie. Wel wordt er al meer ontgonnen, maar toch is er nog veel onge-repte natuur; lage St. Jacobsweiden, hoogten met wildernissen van hult, eiken enz.; waterpoelen, waar de kieviten al zwierend hun zwaarmoedig 'kievit' doen hooren, waar de reigers visschen en de wilde eenden neerzwermen. In 't voorjaar hoort men den watersnip 'mekkeren', de wulp in zachte moltonen zijn minnelied zingen en de grutto's roepen.

De broekbewoners in hun eenzame huisjes aan 't eind van lange groene wegen, zien meer vogels dan menschen, behalve in den zomertijd als maaiers en hooiers wat leven brengen in 't vergeten land. Maar anders leven ze met hun vee, hun hoenders en ganzen als met hun evennaasten. Hoe ze het leven der natuur in alle seizoenen meeleven, hoort men aan de namen

hunner huizen: de Goldvinke, de Schiethoepe (hop), de Oele, den Ulk (bunzing), de Maoter (marter), de Weule (mol), de Pedde (pad) enz. Is het niet, als bij de Indianen der N. Amerikaansche prairiën?

Vóór 1834, toen het Broek onverdeeld lag was het leven hier nog oorspronkelijker. Een oude vrouw heeft mij wel eens verteld, hoe 's morgens het sein van den koehoorn klonk in het stille dorp en hoe dan de herder het vee naar 't Broek dreef. De bewoners der omliggende marken gingen er turf en schadden steken, weekhout hakken en ook wel eiken, wat niet mocht. "Most ie iets hebben, ie gingen maor naor 't brook, daar was van alles." Martinet zegt in zijn werk 'Het Vaderland' (uitg. 1830, 1e druk 1794): "Het Ruurlosche Broek heeft veel kievitseieren en wilde eenden, veel brandstof en eenig weiland." 't Was een wild land vol zompen en poelen en boschage op de horsten.

Spinster.

Volgens een uitspraak van den Bisschop van Utrecht in 1059 had de Graaf van Zutphen het tiendrecht in dat gedeelte van 'terra Sielandorium' (d.i. land der Siellanders), dat lag in de parochie van Lochem en wel in de later afgescheiden parochie van Ruurlo. Het andere deel, de latere mark Sywent, lag in de parochie Groenlo, bisdom Munster. Het 'groot Sywent' of Syenwede (zo heette toen het Broek) was een grensland tusschen de marken Lintvelde, Beltrum, Sywent en Ruurlo, die er hun vee lieten weiden, brandstof haalden, enz. Hertog Reinald van Gelder spreekt in 1339 van zijn veen of moeras, genoemd Syenwede. Zoo was het dus 'Hertogsland' of domein geworden. Gelders laatste hertog had het verpand aan de familie Schimmelpennink; het weiderecht beliep toen jaarlijks over de 400 goudguldens (28 st.)

In 1644 beweert Wolter de Rode van Heeckeren tot Ruurlo, dat de marken Lintvelde – Beltrum – Sywent geen recht hebben tot plaggensteken in het groote Sywent. De heer van Borculo als markenrichter der drie marken komt daartegen op. Zij beweren, dat zij recht hebben tot weiden, plaggen maaïen en hout-hakken, omdat zij betalen woltrogge, koppelhaver en grasgeld. En het Hof stelt hen in 't gelijk: Ruurlo mag geen grond meer omheinen en verkoopen en de grenzen worden bepaald: te beginnen tusschen de Greven-gracht en den Vosheuvel, recht op het Ruurlosche veen en vandaar oostwaarts om tot op den Honden-kolker-paal. Toen zal de nog bestaande scheidingsweg gemaakt zijn.

Tusschen de verschillende belanghebbenden was dikwijls twist. Gevechten zijn er in 't Broek geleverd, zelfs brandstichting kwam voor. Nog in 1801 riep de Schout van Ruurlo een landstorm op tegen geweldenarijen in 't Broek. Hebben wij niet in veel later tijd van een 'Zwarte Jacht' gehoord, een bende zwartgemaakte wildstroopers, die nergens voor stonden. Koning Willem I deed voorgoed afstand van de vermeende landsheerlijke rechten en liet het Broek verdeelen (1834). Maar de waterafvoer bleef nog onvoldoende. De Broekcommissie neemt nu de zaak ter hand.

Advertenties

In de gids is een lijst van adverteerders opgenomen.

Van Ruurlo worden vermeld:

S. Arfman, Stationskoffiehuys. (A32, Stationsstraat 22)

Joh. F. Avenarius, Hôtel 'Het Wapen van Ruurlo'.

A.J. Besselink, Mode-Artikelen, Ansichten, Sigaren, enz.

J.C. Hesselink, Galanteriën, Ansichtkaarten, Koek- en Suikerwerken, enz.

S. Klein Haar, Hôtel-Pension en Stalhouderij.

Ruurlo.
Hotel-Pension „Klein Haar”,
Café-Restaurant en Stalhouderij.
Electrische verlichting, 8 min. van 't station. Billijke prijzen.
Aanbevelend, **S. KLEIN HAAR.**

J. C. Hesselink
RUURLO.
MAGAZIJN VAN
Ansichtkaarten en Foto's van Ruurlo
Artikelen met gezichten van Ruurlo
Chocolade
in verschillende soorten, als: BLOOKER,
BENS DORP, DRIESSEN, RADEMAKER,
STOLLWERCK, SUCHARD, FREIJ.
Haagsche Hopjes
FONDANTS, FLIKJES, ZUURTJES.
BISCUITS in soorten, KOEKJES.
Ruurlosche Zandkoekjes in blikjes.
EAU DE COLOGNE in soorten.
TOILETZEEPEN.
GALANTERIËN EN LUXE ARTIKELEN.
SIGAREN der Firma BOELE.
SIGARETTEN, TABAK.
POSTPAPIER, ENVELOPPEN.

Bezoekt het
Stationskoffiehuys
van **S. ARFMAN,**
2e Café links van het Station.
Lommerrijke warande, prima consumptie, billijke prijzen
Aanbevelend, **S. ARFMAN, Ruurlo.**

Familie-Hôtel
„Het Wapen van Ruurlo”
met Dépendance.
Bondshôtel A. N. W. B. - Café-Restaurant.

Mooie ligging aan 't eind der laan in de
onmiddellijke nabijheid der bosschen.
Schaduwrijke tuin.
Electrisch licht. - Waterclosets.
Stalhouderij. - Automobiël-garage.
Verdere inlichtingen worden gaarne verstrekt
Aanbevelend
Joh. F. Avenarius,
Telef. No. 3. **RUURLO.**

A. J. BESSELINK,
voorheen B. A. WALFOORD,
Magazijn van Dames- en
Meisjeshoeden,
Sajetten, Garen, Band, Mode-Artikelen, Manu-
facturen, Confectie, Speelgoederen, Ansichten,
Fantasiekaarten, Sigaren, Sigaretten, Koffie en
Thee, Luxe-Artikelen, enz.
RUURLO.

VROGGER (?) ... TONEEL (!) ... OLDERWETS (?)

Mennegeen van ons hef d'n oorlog: "veerteg/vievenveerteg" nog met emaaft.

Mensen waarn destieds, onder alle ellende, afhankelijk van mekare en veuln zich daorumme stark met mekare verbonden en haddn ok alles veur mekare aover.

Heel begriepelik had dit töt gevolg dat de verbondnheid in de jaorn viefteg en zesteg daormao – ok zeker onder de leu in Reurle – nog groot was. Ze deeën nog völle saam.

Reurle kenn in dee jaorn dan ok 'n groot antal toneelverenigingn dee met enige regelmaat de mensn trakteerdn op eur uutvoeringn, waaronder: revues, kerstspöln, aoverige toneelstukken, en sensatie met Indianen op peerd in 't Riekenbargse bos onder leiding van Winnetou, eur leider, 't opperhoofd der Apachen den veur d'n duvel nog neet bange was. Veur 'n ieder dus wat zins. Meister Gerdes sr., destieds hoofd van de Willibrordusschole alhier, hef in dee jaorn met An Huitink, dee saam völle an toneel edaone hebt, een parodie emaaft op de ballade "Erlkönig" en heb den toen ok ten tonele evoerd. Erlkönig wed in 1782 eschreven deur den Duutsen dichter Goethe en in 1815 deur Franz Schubert op muziek ezet.

Voor zijn ballade "Der Erlkönig" (De Elvenkoning) liet Goethe zich inspireren door een variant op de oude Scandinavische mythe "Elveskud". Het oudste Deense manuscript stamt uit 1570. De ballade is een van Goethes bekendste werken en vertelt over een vader die 's nachts te paard met zijn doodzieke zoontje naar huis rijdt. De jongen ziet in zijn koortsdromen de elfenkoning, een symbool van de dood, die hem keer op keer probeert mee te lokken naar de 'andere zijde'. Telkens roept het angstige kind om zijn vader, die het wezen niet kan zien. Uiteindelijk dreigt de Elfenkoning om het kind met geweld mee te nemen. Met een uiterste krachtsinspanning komt de vader op zijn bestemming aan maar het kind is overleden.

Afbeelding bij de ballade Erlkönig door Moritz von Schwind, 1917. (Bron: Wikipedia)

In disse parodie wodt zeer melancholiek 't trieste verhaal veteld van 'n vader den middn in den nach met stoom en kokkend water, op de fietse naor zien huusdokter jeg met achterop 'n keartlje – zien doodzeke en ijlende jongste kind.

Smul nog effen van disse veurstelling!

Wim Huitink

“ ‘t OLDE WIEF ‘ “

Wee ridt daor zo late deur nach en deur wind?
't Is ne vader met achter op de fietse zien kind.
Hee hölt 't keartlje bliksems good vast
en van költe hef 't dan ok geels gin last.

"Mien keartlje, mien jungskén, wat beef iej toch arg?"
"Zee'j Va, daor dat wief neet staon bie den barg,
dee hekse dee daor zwaaít met eur stok?"
"Och jong, 't is ne windwiezer op 't hoonderhok."

"Leef jungskén, kom, gao met mien mee,
'k heb heel mooie spöllekes dee za'k oe gaeven
met blomen van gold,
mien Mo hef ze nog al is ze heel old."

"Va, Va, heur iej dan neet
wat 't olde wief mien belooft?"
"Stille, blief zittén, rech op oew gat,
de slippe van 'n jas kump mien tussen 't rad."

"Wi-j leef jungskén neet met mien gaon?
Miene dochters, iej kunt ze gunder zeen staon,
miene dochters danst met oe heur
en weegt oe in slaop en danst altied maor deur".

"Va, Va, zee'j dan neet bie 't lech van de maon
't olde wief heur dochters staon?"
"Och jong, ik zee 't, jao krek,
't is 'n paartje dat steet te vriejen
achter 't hek."

"Ik holle van oe leef jungskén, gao met mien, ... nóé!
Maor bu'j neet gewilleg, ... dan za'k oe!"
"Mien Va, lao'w gaow wieter gaon,
de hekse hef mien zeer edaon!"

De groezels loopt d'n Va aover 't lief,
hee hölt 't kind in zien arme, steveg, heel stief.
Met völ meujte en gejaag kump e an in de stad,
op zien arme kon e 't veuln, 't jungskén ... zien bukske
was nat.

Bij Goethe liep het minder goed af met het
'jungskén'.

Een Nederlandse vertaling van de
oorspronkelijke versie:

Wie rijdt er zo laat door nacht en wind?
Het is de vader met zijn kind.
Hij heeft het knaapje goed in zijn arm,
hij klemt hem stevig, hij houdt hem warm.

"Mijn zoon, waarom verberg je zo bang je gezicht?"
"Zie vader, jij de Elfenkoning niet?
De Elfenkoning met kroon en sleep?"
"Mijn zoon, het is een nevelsliert."

"Jij lief kind, kom mee met mij!
Heel leuke spelletjes speel ik met jou;
Veel bonte bloemen zijn er aan het strand
en mijn moeder heeft menig gouden gewaad."

"Mijn vader, mijn vader, en hoor je niet
Wat de Elfenkoning me zachtjes belooft?"
"Wees rustig, blijf rustig mijn kind;
In dorre blaadjes fluistert de wind."

"Wil je, fijne jongen met me meegaan?
Mijn dochters zullen mooi op je wachten;
Mijn dochters leiden de nachtelijke dans
En wiegen en dansen en zingen je toe."

"Mijn vader, mijn vader, en zie je daar niet
Elfenkonings dochters op die donkere plek?"
"Mijn zoon, mijn zoon, ik zie het precies:
Dat lijken de oude wilgen, zo grijs."

"Ik hou van jou, mij bekoort je mooie gestalte:
En als je niet wilt, dan gebruik ik geweld."
"Mijn vader, mijn vader, nu grijpt hij me vast!
De Elfenkoning heeft me pijn gedaan!"

De vader huivert, hij rijdt snel,
hij houdt in zijn armen het kreunende kind,
bereikt de boerderij vermoeid en in nood,
in zijn armen, het kind was dood.

HET WAS DRUK 'ONDER D'N KROEZEBOOM'

Op 14 juni jongstleden was het een drukte van belang bij de naamgever van ons kwartaalblad. Onder de eeuwenoude eik, op de hoek van de Borculoseweg en de Kroezelaan, zien we mannen in oranje hesjes, speciaal geplaatste verkeersborden, een lange ladder, een hoogwerker. Wat was er aan de hand?

Herman Meerbeek

Verzorging van de Kroezeboom op 14 juni.
(foto's: Jan Hendriksen)

Oude bomen hebben net als oude mensen extra zorg en aandacht nodig. Zo ook onze indrukwekkende Kroezeboom, die altijd een grote rol gespeeld heeft in het dorp. Zo heeft hij gediend als een grensteken, een vast punt in het landschap. Belangrijk bij het vaststellen van een juiste verdeling van de akkers. Vroeger begon de koster met het luiden van de kerkklokken zodra een begrafenisstoet de Kroezeboom passeerde. Hij kon dat zien door een luikje in de klokkentoren.

In 2000 nam de Historische Vereniging 'Old Reurle' de verantwoordelijkheid voor de extra zorg. Ze werd eigenaar van de Kroezeboom. Maar de oude boom had op een bepaald moment meer specialistische zorg nodig dan Old Reurle kon bieden. In 2016 ging het eigendom en de verantwoordelijkheid voor de zorg over naar de gemeente Berkelland. De gemeente besteedt het onderhoud sinds juni 2017 uit aan Praktijk Centrum Bomen uit Apeldoorn, een specialist in boomverzorging. Naast het uitvoeren van de noodza-

kelijke onderhoudswerkzaamheden vormt de boom ook een studieobject voor de opleiding van studenten. De kosten komen voor rekening van de gemeente Berkelland.

Wat was er aan de hand? Onze Kroezeboom had onderhoud nodig. De drukte onder de Kroezeboom werd dus veroorzaakt door de verzorging van de boom door genoemd centrum. Het ging om groot onderhoud. De Kroezeboom werd gesnoeid en de verankering gecontroleerd en vervangen. Alle staalkabels en booman- kers werd vervangen. De twee stalen stutten werden uitgegraven en gecontroleerd op roest.

Zo kan de Kroezeboom voorlopig weer tegen een stootje. Op de website van Praktijk Centrum Bomen wordt de hoop uitgesproken dat we nog vele jaren zullen kunnen blijven genieten van deze monumentale boom. We lezen zelfs dat de 300 à 400 jaar oude boom nog wel enkele eeuwen mee zou kunnen gaan!

EUREKA! (3)

Witlof

Hermien Bannink

Ze zochten naor een toekomst, een uutweg. Ze waren nog jong, maor hun dreum, hun wark mosten ze opgeven. De beeste, de kalver, de varkens, ze mosten vot. De man was allergisch en soms ontzettend benauwd. En een test had uut ewezen dat dat van de beeste kwam. Ok had e een arge zeekte ehad, waarveur e eopereerd was en zwaore kuren had ondergaon. Zuuk dan maor is een uutweg um de hyphotheek bie mekare te kriegen...

Op een aovend was e an het melken to zien vrouw een artikel in de Boerderie laezen. "Witlof, het witte gold, greuend in het donker op streumend water." Dat kon in een schure. Eureka, zee had wat evonnen. Blie ging ze met dat verhaal naor de melkstal. En samen zaggen ze weer wat lech an het ende van de tunnel.

Ze gingen op onderzoek uut en halen alle wiesheid uut een gel beuksken. Maor gin veurlighting had der vertrouwen in. En gin banke waogen ze um geld te vraogen. Der volgen een grote verbouwing en der worden honderden bakken bekleed met folie. Bakken waarin de witlof mos greuen. Er kwammen leidingen en pompen en alles wonnen ehaald uut dat gaele beuksken.

De witlofwortels mossen eerst op het land wonnen op ekweekt. Ontdaon van het roet en op ene ezet. Dat wonnen het wark van de vrouw, terwijl de man dufteg timmerden en monteerden. An het ende van het jaor ging het van start, pennen in de bakken dee an esloten wonnen op de leidingen met streumend water. En dan nao zeuventien dage, neet te geleuven, oogsten ze prachtig witlof. De eerste dag dat hee het naor de veiling brach, kwamme late weer. Zorgelijk wachten zee um op. "Was het neet good?" vroog ze. "Nae," zei e "Ik mos alles aover pakken. Het was gin binnenlands, maor exportkwaliteit!" En zee, ze had een eureka gevuul.

Vanuut 't ECAL 7

Disse keer 'n wat anderen invulling van disse rubriek as anders. Ik wil oelle namelek geerne uutneudegen um zelf an de gange te gaon en 't onderstaonde versken 's veur te laezen an ow kinder, kleinkinder, buurkinder, nuum maor op. Zelf laezen mag natuurlek ok, net wa'j wilt! Dit riempken is emaaft deur één van de deelnemers van onzen schriefcursus afgelopen veur-jaor. Hartstikke mooi dat daor zukke leuke teksten uut voort bunt ekommen! Wieter onderan ok nog 'n oproepjen veur (groot)olders dee plat praot tegen de kinder, wi-j bunt op zuuk naor oelle!

KOLDE VEUTE

An de Slingebaeke op ne zunnigen morgen,
zat Bert Bromvleege, hee had zorgen.
Hee bövven en zat op zien gat,
te brommen op ne klaoverblad.

Zelfs met leerzen an de peute,
had Bert nog last van kolde veute.
Daor zat e en kek duuster naor 't water,
plots was d'r achter 'm ne hoop geklater!

Ne dikken, broenen barg wodden d'r neer e-stot,
ik geleuf dat dit een geluksdag veur 'm wodt!
Want aale-loch, daor hold bromvlegen van,
gin wonder dat hee d'r neet afblieven kan.

Ne koo was de weide an 't bemesten,
no kon e endeleke ziene leerzen es gaon testen.
Hee nam ne anlöppe, één, twee ...
... hoppetee ...

En landen ton, 't kon neet netter,
met ne hoop geklaai en gespetter
zomaor kats,
midden in de koone flats !

Zo had Bert toch nog op dizzen morgen,
de veute fijn warm, weg waren ziene zorgen,
De kladders zaten 'm töt in de oorne, 't was gin
gezichte,
maor gelukkig waren ziene leerzen wal waterdichte!

Sonja Roerdink, Wenterswiek Woold

Bert Bromvleege

Leer i-j de (klein)kinder nog plat praoten? Dan zuuke wi-j ow!

Plat praoten is veur alle laeftieden. Nao succesvolle onderwijsprojecten veur volwassenen, mbo-studenten en basisschoolkinder, wil 't ECAL noe ok de allerkleinsten 'n mundjen spöllenderwies plat leren praoten: Plat veur Potwottels! Niet alleen wodt d'r 'n gratis an te vraogen werk/leer/spölpakket ontwikkeld veur dagopvang, speelleergroep, groep 1&2 en (groot)olders, ok organiseert 't ECAL op 8 november 2023 het symposium 'Plat veur Potwottels'.

Ter veurbereiding komme wi-j geerne in contact met leu dee jonge kindere bewust nog dialect anleert en plat met eur praot. Anmelden kan bi-j m.stomps@ecal.nu

SPONSOREN

De volgende bedrijven en instellingen hebben door hun financiële bijdrage het mogelijk gemaakt dat wij ons kwartaalblad "Onder d'n Kroezeboom" kunnen realiseren. Wij zijn hen daarvoor zeer erkentelijk.

Bestuur Old Reurle

Houtzagerij Agneta

www.vaags.nl

www.vriendenvanagneta.nl

Apotheek Ruurlo

0573 - 454522

www.apotheekruurlo.nl

Harrie Arendsen Pedaleur Bikes

0573 - 452743

www.moovz.nu

Avenarius Hampshire Hotel Restaurant

0573 - 451122

info@avenarius.nl

Albert Bakker Video

0573 - 453172

www.abvideo.nl

Bronkhorst High-Tech B.V.

0573 - 458800

www.bronkhorst.com

Decorsign ICT & Internet

0573 - 454109

www.decorsign.nl

Schildersbedrijf H. Dolphijn en Zn.

0573 - 451024

Eijgenhuijsen BV

0573 - 453180

www.eijgenhuijsen.com

Fi'dysi Hair en Beauty Salon

06 - 10624218

www.fidysi.nl

Mark Fokkink Tweewielers

0573 - 453100

www.fokkinktweewielers.nl

Goossens Tweewielers

0573-257361

www.goossenslochem.nl

Groot Jebbink Bloemen en Planten

0573 - 451407

www.grootjebbink.com

De Heikamp Pannenkoekboerderij

0573 - 452090

www.heikamp.nl

HL Grafisch

0573 - 454237

www.hlgrafisch.nl

Hoekman Vis

06 - 12873849

Hofstede Tweewielers

0573 - 450055

www.bth.nl

Bouwbedrijf J. Hummelink

06 - 39572478

www.bouwbedrijf-jhummelink.nl

Bloem & Dingetjes

0573 - 462944

'n Ibink Boter en Kaasboerderij

06 - 51901506

www.nibink.nl

De Keizerskroon Café-Restaurant

0573 - 451416

www.keizerskroon-ruurlo.nl

Klein Kranenburg Bouwbedrijf

0573 - 451414

www.betonpoeren.nl

Hoveniersbedrijf Krabbenborg

0545 - 271909

www.hoveniersbedrijfkrabbenborg.nl

Kuenen Keurslager

0573 - 451337

www.kuenen.keurslager.nl

Lammerdink Print-Sign-Kleding
0573 - 254630
www.lammerdink.nl

Lievestro Software bv
0573 - 438444
www.lievestro.nl

Lusanne Lingerie
0573 - 453070
www.lusannelingerie.nl

Meek's Meubelen
0573 - 453349
www.meeksmeubelen.nl

Martijn Nijenhuis Verbouw, Onderhoud
06 - 12096066
www.nijwo.nl

De Naober Dinercafé
0573 - 451532
www.denaober.nl

Nicolet Coiffure Ruurlo
0573 - 451568
www.nicoletcoiffure.nl

Ap van Oorspronk
0573 - 451824

Bakkerij Oude Wesselink
0573 - 451386
www.bakkerijoudewesselink.nl

Peters Bestratingen
0573 - 452560
www.petersruurlo.nl

Ribbers Bouwbedrijf
0573 - 451270
www.ribbers-bouw.nl

Camping Schoneveld
06 - 21382343
www.campingschoneveld.nl

Schot - Ruurlo BV
0573 - 451695
www.schot-ruurlo.nl
Spannevogel Woninginrichting
0573 - 453193
www.spannevogel.nl

Steenjtes Zelfstandig Adviseur Regiobank
0573 - 451485
www.steenjtes.nl

Supermarkt PLUS Stam
0573 - 453552

Star Doolhof
0573 - 453175
www.doolhofruurlo.nl

Sturris Ruurlo
0573 - 491251
www.sturrisruurlo.nl

SVEN Voor Ogen
0573 - 454629
www.svenvoorogen.nl

Swift Hairfashion
0573 - 451552
www.swifthairfashion.nl

Tap & van Hoff Notarissen - Lochem
0573 - 298398
www.tapvanhoff.nl

Teunissen Mode Ruurlo
0573 - 451438
www.teunissenmode.nl

Thoma Post Makelaars
www.thoma.nl

Welkoop Ruurlo
0573 - 452500
www.welkoop.nl

Wensink Landbouwmechanisatie
0573 - 451248
www.wensink-ruurlo.nl

Wesselink Makelaars & Taxateurs
0573 - 454027
www.wesselinkmakelaars.nl

Fysiotherapie Maatschap van Zadelhoff
0573 - 458138
www.fysiotherapieruurlo.nl

COLOFON

Voorzitter

Dhr. G. klein Bluemink

Wildenborchseweg 21v
7261 WX Ruurlo

06 - 22108568
voorzitter@oldreurle.nl

Secretaris

Dhr. J.H. Meulenveld

Vordenseweg 4
7244 PS Barchem

0573 - 491319
secretaris@oldreurle.nl

Penningmeester

Dhr. A.J. Schepers

Stationsstraat 10
7261 AD Ruurlo

0573 - 452409
penningmeester@oldreurle.nl

Tweede voorzitter

Dhr. R.F. Siemens

Beatrixlaan 43
7261 XW Ruurlo

0573 - 452503
r.f.siemens@gmail.com

Bestuursleden

Mw. J. Schepers-Abbink

Stationsstraat 10
7261 AD Ruurlo

0573 - 452409
apschepers@ziggo.nl

Mw. I. Hummelink-Klein Brinke

Strikkersteeg 11
7261 RW Ruurlo

06 - 10339990
inahummelink@outlook.com

Dhr. H. Wezinkhof

Kapelweg 4
7251 KM Vorden

0575 - 556427
wezinkherger@gmail.com

Organisatie jaarprogramma

Mw. J. Schepers-Abbink, mw. I. Hummelink-Klein Brinke, dhr. H. Wezinkhof

Werkgroep Archeologie

Dhr. H. Meulenveld (coördinator)

Vordenseweg 4
7244 PS Barchem

0573 - 491319
henk.meulenveld@wxs.nl

Werkgroep Landbouwwerktuigen

Dhr. D.G. Nijenhuis (coördinator)

Sophialaan 4
7261 XS Ruurlo

0573 - 452961
dikenmini@outlook.com

Redactie 'Onder d'n Kroezeboom'

Dhr. H.D. Meerbeek (eindredacteur)

Irenelaan 2A
7261 BV Ruurlo

06 - 30564426
meerbeekherman@gmail.com

Mw. R. Florijn (correctie)

Loolaan 31A
7261 HR Ruurlo

06 - 48037020
rinaflorijn@kpnmail.nl

Mw. H. Bannink (redactielid)

Lochemseweg 6
7244 AB Barchem

0573 - 461311
bbannink@kpnmail.nl

Verspreiding Kroezeboom

Mw. J. Schepers-Abbink

Beheerder website www.oldreurle.nl

Dhr. G.F. Weernink

Herkampweg 2
7261 MG Ruurlo

0573-451531
gf.weernink@hccnet.nl

Op de achterzijde van de omslag bevindt zich een getekende afbeelding van de Kroezeboom, welke symbool staat voor onze kwartaaluitgave 'Onder d'n Kroezeboom'.

Deze oorspronkelijk achtstammige eik op één voetstuk is door Kerst Zwart ooit weergegeven als 'zo lange as mi heugt, den könnink ewes onder als onze darpsbeume'.

De meer dan drie eeuwen oude Kroezeboom (kroes = weelderig, machtig, indrukwekkend) bevindt zich aan de Borculoseweg, hoek Kroezeleen, nu in het dorp. Hij heeft inmiddels minder stammen, maar is met een omtrek van meer dan elf meter nog altijd zeer imposant en kolossaal.

De boom vormde vroeger een soort grensteken op kruispunten van wegen en een rechtvaardige verdeling van de akkers.

Vroeger ook de plek waar men nieuwtjes uitwisselde en verliefden elkaar troffen. Ook bekend gestaan onder de naam 'Luebössche' omdat bij een begrafenis het luiden van de kerkklokken werd begonnen als de stoet bij de Kroezeboom was gearriveerd.

